

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

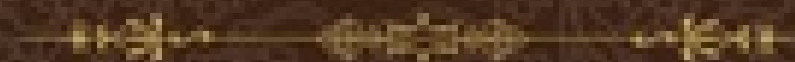
یکماه نورافشانی

گزارش

سفر تاریخی علامه امینی

به اصفهان

به قلم : نویسنده و دانشمند محقق و ولانی

مرحوم آقای فرهنگ نخعی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یک ماه نورافشانی : گزارش سفر تاریخی علامه امینی (قدس سره) به اصفهان

نویسنده:

فرهنگ نخعی

ناشر چاپی:

محب العترة الطاهرة

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	یک ماه نورافشانی : گزارش سفر تاریخی علامه امینی (قدس سره) به اصفهان
۶	مشخصات کتاب
۶	اشاره
۹	فهرست
۱۰	پیش گفتار
۱۵	حرکت به اصفهان
۱۹	اقامه نماز و منابر
۲۰	ازدحام جمعیت در استقبال از حضرت علامه
۲۵	رمز ماندگاری خاطره سخنان علامه امینی (قدس سره)
۲۶	مهمان نوازی ها و پذیرایی های شایان
۲۸	رؤیاهای صادقانه
۲۸	اشاره
۲۹	اول : امیر المؤمنین(علیه السلام)در اصفهان
۲۹	دوم : نماینده امیر المؤمنین(علیه السلام)
۳۰	سوم : نماینده حضرت صادق(علیه السلام)
۳۱	چهارم : گریه شدید مردم
۳۲	پایان سفر و بدرقه تاریخی
۳۴	درباره مرکز

یک ماه نورافشانی : گزارش سفر تاریخی علامه امینی (قدس سره) به اصفهان

مشخصات کتاب

شناسنامه کتاب :

نام کتاب : یک ماه نورافشانی گزارش سفر تاریخی علامه امینی (قدس سره) به اصفهان

به قلم : نویسنده و دانشمند محقق و ولایتی ، مرحوم آقای فرهنگ نخعی

تلخیص و ویرایش و صفحه آرایی: آقای شیخ مهدی آقابابایی

ناشر : محبّ العترة الطاهرة:

نوبت چاپ : اول

تاریخ انتشار : 17 ربیع الاول 1446 قمری ، مصادف با میلاد مقدس پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) و امام جعفر صادق (علیه السلام)

بهاء : سلام و صلوات بر همه علماء و خطباء و نویسندگان فداکار در راه امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) بالاخص پرچمدار بزرگ مکتب ولایت و امامت مرحوم علامه امینی (قدس سره)

ص: 1

اشاره

یک ماه نورافشانی

گزارش سفر تاریخی علامه امینی (قدس سره) به اصفهان

به قلم: نویسنده و دانشمند محقق و ولایی مرحوم آقای فرهنگ نخعی

ص: 2

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا وَحَبِيبِنَا وَطَبِيبِنَا

الَّذِي بُعِثَ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ، وَبَشِيرًا لِّلْمُذْنِبِينَ

مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ

وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَنْجَبِينَ ، لَا سِيَّمًا

الْإِمَامِ الْمُنتَظَرِ ، وَالْوَلِيِّ الْمُنتَقَمِ

الْحُجَّاتَيْنِ الْحَسَنِ الْمَهْدِيِّ (عجل الله تعالى فرجه الشريف)

وَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

آمِينَ آمِينَ آمِينَ

ص: 3

پیش گفتار. 5

حرکت به اصفهان. 10

اقامه نماز و منابر. 14

ازدحام جمعیت در استقبال از حضرت علامه 15

رمز ماندگاری خاطره سخنان علامه امینی (قدس سره). 20

مهمان نوازی ها و پذیرایی های شایان. 21

رؤیاهای صادقانه 23

اول : امیر المؤمنین (علیه السلام) در اصفهان. 24

دوم : نماینده امیر المؤمنین (علیه السلام). 24

سوم : نماینده حضرت صادق (علیه السلام). 25

چهارم : گریه شدید مردم. 26

پایان سفر و بدرقه تاریخی. 27

ص: 4

در ضمن پی‌گیری‌هایی که در مطالب مربوط به مادران ائمه: و سایر شخصیت‌های وابسته به خاندان عصمت و طهارت: می‌نمودم به شکل غیر منتظره‌ای کتابچه‌ای به دستم رسید مربوط به حدود هفتاد سال قبل که جریانی بسیار مهم و عجیب و شوق‌آفرین در آن بیان شده که بود که شدیداً مرا به وجد آورد.

این جزوه یا کتابچه مربوط به گزارش سفر یکماهه علامه بزرگوار امینی (قدس سره) به اصفهان بود و چگونگی سفر و جلوه‌های دینی و ولائی جامعه آن روز اصفهان را به خوبی منعکس می‌نمود.

این نوشتار که به قلم نویسنده دانشمند و پرکوش و شور و ولائی مرحوم آقای فرهنگ نخعی (رحمه الله) بود آنچنان مرا تحت تأثیر قرار داد که تصمیم گرفتم قسمت‌هایی از این مجموعه را که برای جامعه فعلی، آموزنده و راهگشا است به وسیله نویسنده متبوع و پرکوش و ولائی آقای شیخ مهدی آقابابایی دام‌عزه و توفیقه آماده نموده و در اختیار نسل فعلی جامعه که تشنه این نوع دانستی‌ها هستند، قرار دهیم.

این کمترین، خاطره‌هایی را از آن جریان نورانی و تاریخی، از زبان استاد عظیم الشان خودم، رئیس اسبق حوزه علمیه اصفهان، فقیه و

اصولی محقق و جامع، مرحوم آیت الله آقای حاج آقا حسین خادمی (قدس سره) که در متن آن حرکت عظیم و عزت بخش و ولایتی بودند، شنیده بودم و مطالعه این مقاله و کتابچه نورانی، بسیار لذت بخش بود با توجه به این که این اثر گرانقدر، نشان دهنده روح فعال و همبستگی شایسته تقدیر علماء آن دوره اصفهان و نیز گویای حالت اطاعت و دینداری و علی دوستی مردم آن زمان می باشد شایان توجه است.

در پایان به دو نکته مهم اشاره می نمایم:

اول آنکه القاب و عناوینی که برای علما و وعاظ آن زمان، در ضمن مقاله آمده، مطابق شرائط زمان تنظیم مقاله در آن تاریخ است و گرنه بسیاری از علماء یاد شده در سال های بعد عمرشان، با القاب مهم تر و عناوین برجسته تر، و با موقعیت علمی و اجتماعی مهم تری مورد تکریم و تجلیل علماء و مراجع تقلید و عموم مردم آگاه و وظیفه شناس قرار می گرفتند.

دوم اینکه: در شب هایی که مقرر شد علامه عظیم الشان امینی (قدس سره) در مسجد جامع اصفهان سخنرانی نمایند مرحوم آیت الله آقای حاج آقا حسین خادمی (قدس سره) که چهره علمی و شاخص اصفهان بودند از ائمه جماعات مساجد اطراف مسجد جامع خواستند که به احترام مجلس بزرگ سخنرانی علامه امینی (قدس سره)، نماز جماعت مسجدهای خودشان را تعطیل نموده، و به اتفاق نمازگزاران مسجد خودشان به برنامه نماز

ص: 6

جماعت و سخنرانی علامه امینی (قدس سره) پیوندند و بدینوسیله ، صحنه ای بزرگ از عشق و ایمان و ارادت و اخلاص نسبت به مولی الموالی امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) به نمایش بگذارند و با تشکیل مجلسی بی نظیر و اظهار شور و شوق استثنایی ، ریشه های ایمان و اعتقاد و محبت نسبت به مکتب ولایت ائمه معصومین: و بالخصوص سیدالاصیاء و خلیفة رسول الله (صل الله علیه و آله و سلم) و زوج البتول (علیها السلام)

امام علی بن ابیطالب (علیهما السلام) را در جامعه و قلوب مؤمنین و بالخصوص جوانان مستحکم نمایند .

اصفهان ، حوزه علمیّه ، میرسید حجة موحد ابطحی اصفهانی

17 ربیع الاول مصادف با میلاد مقدس پیامبر اکرم (صل الله علیه و آله و سلم) و امام جعفر صادق (علیه السلام)

ربیع الاول 1446 قمری

شهریور 1403 شمسی

ص: 7

.... در ماه صفر سال 1376 هجری قمری اصفهان، آن شهر زیبای تاریخی، شهری که در کنار بستر زاینده رود، روزگاری است نصف جهان خوانده می شود، امروز با یک دنیا شور و هیجان و زیبایی و طراوت و بالاخره ایمان و ولایت، با آینه ای از خاطرات شورانگیز دیرین و گذشته شیرین، یک بار دیگر شاهد یک جنبش عظیم دینی گردید و مردم با حرارت و خونگرم و پاکدل آن شهر دل انگیز ایمان خیز، توانستند صمیمانه ترین و پرشورترین احساسات خود را از نظر دینی و ترویج شعائر مذهبی ابراز دارند و افتخاری تازه بر مفاخر گذشته خود بیفزایند و بر دفتر خاطرات ایام، یادگاری فراموش نشدنی و سرورآمیز ثبت نمایند.

این شور و هیجان، این جنب و جوش، به خاطر مسافرت یکی از بزرگ ترین نوابغ عصر حاضر و درخشنده ترین مفاخر عالم شیعه و برجسته ترین شخصیت های علمی و روحانی، یعنی علامه معظّم و دانشمند مکرم، حضرت آیه الله آقای شیخ عبدالحسین امینی که شخصیت بارز و برجسته و ممتاز معظّم له، مستغنی از هرگونه توصیف و تعریف بوده، پدید آمد و خامه ناتوان این ناچیز نیز از وصف هزار یک آن عاجز است و یک باره تحوّل و جنبشی در آن کانون نشر و ترویج تشیّع و آن پایگاه استوار مذهب مقدّس جعفری(علیه السلام) پدیدار گردید؛ به

طوری که به جرأت می توان گفت اصفهان از یک قرن پیش تاکنون چنین حالت دل انگیز و چنان هیجان مسرت آمیزی به خود ندیده است .

علامه معظم، حضرت آیه الله امینی، در این مسافرت تاریخی در سه مسجد مهم و بزرگ از مساجد اصفهان: مسجد سید(1)؛ مسجد نو(2)؛

مسجد جامع با اقامه نماز جماعت به منبر جلوس فرموده، به ایراد خطابات دل نشین و بیانات آتشین و سخنان حکیمانه و مواعظ عالمانه که بیشتر با موضوع ولایت بود، پرداخته اند .

آنچه که در این سفرنامه آمده، برنامه هایی است که در خارج از محیط منبر و محراب تاریخی معظم له، قابل دقت و شایان بررسی و در خور تفرس(3) و غوررسی(4) و عبرت آموزی است. و اینک که خوانندگان عزیز با اشتیاق تمام، انتظار استحضار بر این گزارش لذت بخش را دارند، بیش از این به مقدمه پرداخته، به عرض مطلب مبادرت نموده، آن را به نام گزارش کتبی مسافرت دینی و مأموریت تبلیغی شاگرد

ص: 9

1- . این مسجد تاریخی به همت فقیه وارسته و بزرگ حجة الاسلام سید محمد باقر شفتی (قدس سره) بنا گردیده است و یکی از بناهای ارزشمند و تاریخی شهر اصفهان می باشد و در خیابان مسجد سید کنونی واقع است .

2- . یکی از مساجد قدیمی و بزرگ اصفهان است که در ابتدای بازار بزرگ واقع در خیابان عبد الرزاق اصفهانی واقع است و به نام مسجد نو بازار معروف است .

3- . دانستن، دریافتن؛ لغت نامه دهخدا .

4- . تفحص با تأمل و دقت؛ لغت نامه دهخدا .

برجسته و وارسته حضرت مولی الموحّدين و سيّد العارفين و دروازه مدينه علم پيغمبر (صل الله عليه و آله و سلم) و جانشين بر حقّ آن سرور، مولی اميرالمؤمنين على بن ابی طالب (عليهما السلام) به دربار كيهان مدار آن شاه ولايت تقديم می دارد ؛ باشد كه در تهيه زاد و توشه اخروي ، اين رو سياه شرمسار از گناه را ، به كار آيد .

الحمد لله ربّ العالمين على هذا التّوفيق العظيم و الصّلاة على الرسول الكريم و على أهل بيته الطّيبين الطّاهرين المعصومين و ما توفيقى إلاّ بالله عليه توكلت و إليه أنيب .

حرکت به اصفهان

از مدّتی پیش ، از طرف بعضی از علماء و روحانیون اصفهان مخصوصاً حضرت حجة الاسلام آقای حاج حسين خادمی (1) كه از علمای معروف اصفهان و مردان شایسته آن سامان و صاحب تألیفات علمی بسیار از جمله كتاب نفيس « رهبر سعادت » و از اولاد مرحوم صدر عاملی (قدس سره) هستند ؛ و نیز یگانه دانشمند متكلّم، حاج آقا جمال الدّین صهری سدهی كه از وعاظ معروف و دانشمندان متعبّد و متهجّد و برجسته

ص: 10

1- . عناوين و القاب ذكر شده برای علمای اصفهان در این گزارش ، مربوط به زمان تهیه گزارش بوده و گرنه بسیاری از بزرگان یاد شده در این مقاله ، از فقها و مدرسین عظیم الشأن حوزه علمیه اصفهان می باشند كه با القاب آیت الله و علم الاعلام و رئیس حوزه علمیه از آنها یاد می شود .

اصفهان بشمار می روند؛ از علامه معظم برای مسافرت به اصفهان، دعوت های مکرر و مؤکدی به عمل می آید تا اینکه زمستان سال گذشته حجة الاسلام خادمی به عتبات عالیات مشرف شدند و به آستان پاسبان ملایک، مولی امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) تشریف نمودند و از معظم له تقاضا نمودند که در مسافرت به ایران، اصفهان را از سفر میمنت اثر خویش بی بهره نگذارده، آن خطه ولایت خیز را به قدوم خود مزین فرمایند.

در ذیحجه گذشته (1)، این تقاضا و دعوت ها از طرف ایشان و سایر علاقه مندان تأکید و تکرار گردید و بالاخره مسافر ارجمند و میهمان دانشمند ما به اتفاق جناب آقای حاج سید رضا خان اصغری در تاریخ 28 محرم به طرف اصفهان حرکت فرمودند. (2)

حجة الاسلام آقای خادمی و قاطبه علما و بزرگان اصفهان در نظر داشتند که مقدمات استقبال مجلل و بی نظیری را برای ورود معظم له به اصفهان فراهم نمایند تا از مقام علمی و خدمات تبلیغی ایشان تجلیل کامل و کافی به عمل آید؛ ولی با اعتذار و عدم موافقت علامه آیه الله امینی، هیچ گونه تشریفاتی برای استقبال برگزار نشد و بدون هرگونه تظاهری وارد اصفهان شدند و در منزل حجة الاسلام آقای خادمی وارد شدند و مدت چهار روز در منزل ایشان جلوس رسمی داشته و در این

ص: 11

1- . سال 1375 ق .

2- . حرکت معظم له از نجف اشرف در سال 1376 ق انجام گردید .

مدت جميع طبقات با یک دنیا شوق و علاقه و احترام و تجلیل، برای زیارت و دیدار می شتافتند و از محضر فیض بخش این استاد نبیل، مستفیض می شدند و لازم به توضیح نیست که مانند همه علاقه مندان و مریدان و دوست دارانشان، از نخستین لحظه دیدار، شیفته و فریفته ظاهر آراسته و سیمای ملکوتی و ملکات معنوی ایشان شده، بی اختیار زبان به تحسین و تمجیدشان می گشودند و خود را ظاهراً در برابر شاگرد برجسته مکتب مقدس ولایت، مکتبی که قرن هاست در دانشگاه رفیع و عظیم نجف اشرف برپاست؛ و باطناً در پیشگاه شاه ولایت و قطب آسیای امامت و مسیل جریان علم و معرفت و وصی بر حق مقام مقدس رسالت، خاضع و خاشع می دیدند؛ و با قلبی آکنده از مهر علی و اولادش: به این منادی بزرگ عالم تشیع به دیده احترام و تکریم می نگریستند.

هر دسته و طبقه ای که به دیدار معظم له می شتافتند، مخصوصاً حضرات آقایان، علماء اعلام و روحانیون و مبلغین دین، با اشتیاق و علاقه تام تقاضای اقامه نماز و منبر می نمودند که مخصوصاً در زمره متقاضیان و علاقه مندان که اصرار تمام در این امر داشتند و در حقیقت، بانی یک خدمت بزرگ به عالم تشیع شدند، نام آقایان زیر قابل ذکر است که اسامی ایشان را زینت بخش این سفرنامه تاریخی می سازیم و توفیق همگی را در ادامه خدمات دینی و تبلیغی از قادر متعال مسئلت می داریم.

جناب حجة الاسلام آقای حاج حسین خادمی ؛

جناب حجة الاسلام آقای حاج سید محمد رضا شفتی ، امام [جماعت] مسجد سید اصفهان و نوه مرحوم حجة الاسلام کبیر که مزارش در مسجد مزبور به نام « مزار کبیر »⁽¹⁾ معروف است و زیارتگاه اهل دل می باشد و از اجله علمای اصفهان به شمار می رفته است.

جناب حجة الاسلام آقای خوانساری ؛

جناب حجة الاسلام آقای امام جمعه ؛

جناب حجة الاسلام آقای میر سید علی ابطحی ؛

جناب حجة الاسلام آقای شیخ مرتضی اردکانی ؛

جناب حجة الاسلام آقای شیخ محمود مفید ؛

جناب حجة الاسلام آقای سید حبیب الله روضاتی ؛

جناب حجة الاسلام آقای حاج سید محمد مقدس ؛

جناب حجة الاسلام آقای مجد العلماء ، نجل آية الله مرحوم آقای شیخ محمد رضا نجفی ، امام جماعت مسجد نو بازار که اولین جلسات تبلیغی و منابر علامه معظم در مسجد ایشان تشکیل گردید.

جناب حجة الاسلام آقای حاج سید باقر رجایی ؛

ص: 13

1- . عالم ربانی و فقیه متأله مرحوم حجة الاسلام سید محمد باقر شفتی قدس سره ، مسجد سید اصفهان را در محله بیدآباد به سبک قدیم و بسیار زیبا بنا کرد و در سال 1260 ق نیز وفات نمود و در همین مسجد ضریح و بقعه ای دارد ؛ لغت نامه دهخدا .

جناب حجة الاسلام آقای میر سید ابو الحسن آل رسول ؛

خطیب دانشمند و واعظ شهیر ، جناب آقای حاج آقا جمال الدین صهری سدهی ؛

خطیب دانشمند و واعظ شهیر، جناب آقای حاج حسام الواعظین ؛

خطیب دانشمند و واعظ شهیر، جناب آقای میر سید حسن مدرّس ؛

جناب آقای میر سید محمد روضاتی .

اقامه نماز و منابر

بالاخره در اثر تقاضای مؤکد آقایان نامبرده و اصرار مکرّر تجّار و محترمین و طلاب علوم دینیّه که دسته دسته در پی این تقاضا می شتافتند ، روز پنج شنبه ، هفتم ماه صفر در مسجد نو واقع در بازار به منبر رفته و تا هفدهم ماه مزبور در آن مسجد به افاضه کافی و وافی می پرداختند و پس از ختم منبر- که از حدود یک ساعت و نیم الی دو ساعت به غروب شروع شده و مغرب پایان می یافت- نماز مغرب و عشاء را اقامه می فرمودند .

در این مسجد به لحاظ موقعیت و محل ، کسبه و اهل بازار ، بیشتر از سایر طبقات ، حضور می یافتند و البته سلسله جلیله علما و وعّاظ و محصّ لاین مدارس دینی و همچنین تجّار و محترمین نیز در مجلس حاضر می شدند و با وجودی که وسعت مسجد مزبور چندان زیاد نیست ، مع هذا به طور متوسط از هفت تا ده هزار نفر جمعیت در آن گرد می آمدند و از بیانات دل نشین و سخنان دل انگیز ایشان، مستفیض و بهره مند می شدند.

رفته رفته انبوه جمعیت و ازدحام مردم به قسمی شد که کوچک ترین جایی در مسجد یافت نمی شد و اداره جمعیت برای متصدیان مربوطه دشوار می نمود و لذا جناب حجة الاسلام آقای شفقی ، امام [جماعت] مسجد سیّد ، با جمعی از علما و محترمین از معظّم له دعوت کردند که به مسجد سیّد تشریف برده ، منابر خود را ادامه دهند ؛ لذا بنا به دعوت ایشان و تقاضای جمعی دیگر از علاقه مندان ، پس از ده شب افاضه در مسجد نو ، [مجلس] به مسجد نامبرده انتقال یافت.

[ایشان] در این مسجد ، شب ها پس از ادای نماز مغرب و عشا به منبر می رفتند . عصر روزی که قرار بود در مسجد سیّد حضور به هم رسانند، حضرات حجج اسلام آقایان شفقی و خادمی و خوانساری و حاج آقا مقدّس با جمعیت کثیری از مردم در منزل معظّم له حضور یافتند که ایشان را برای ادای نماز مغرب و عشاء به مسجد ببرند .

ازدحام جمعیت در استقبال از حضرت علامه

خیابانی که مسجد در آن واقع است عصر آن روز منظره ای عجیب داشت و شاهد شور و هیجان کم نظیری بود و به قدری ازدحام جمعیت زیاد بود که امکان سوار شدن ماشین نبود و لذا پیاده به مسجد رفتند و در مقابل مسجد ، در جلوی پای ایشان به تشریف مقدمشان ، قربانی هایی سر بریده شد و مدّت شش شب ، پس از ادای نماز بر فراز منبر قرار می گرفتند و به دنبال بحثی

که از نخستین شب آغاز فرموده بودند ، مستمعین را به فیض کامل می رساندند و حقایقی را که کمتر شنیده شده بود ، بیان می داشتند .

جمعیتی که در این مسجد گرد می آمدند ، تقریباً دو مقابل (1) [جمعیت] مسجد نو بود و همه جای مسجد پر می شد به طوری که من الباب إلى المحراب، جایی باقی نمی ماند به حدی که مردم مجبور بودند از بام ها و ایوان های مسجد ، استفاده کنند تا از این فیض عظمی محروم نمانند .

از شب بیست و سوم ماه صفر تا آخر ماه ، بنا به تقاضای جناب حجة الاسلام آقایان امام جمعه و ابطحی و جمعی از تجار و وجوه اهالی و [به دلیل] کثرت روزافزون جمعیت مستمعین ، [مجلس] از مسجد سید به مسجد جامع اصفهان منتقل شد و [معظم له] تا پایان ماه صفر در آن مسجد به اقامه نماز و منبر پرداختند .

مسجد جامع از مساجد تاریخی اصفهان و بلکه از مساجد بی نظیر ایران است که از لحاظ سوابق تاریخی ، کمتر مسجدی به پای آن می رسد و دارای محراب های تاریخی و قدیمی متعدد است و از لحاظ وسعت نیز از بزرگ ترین مساجد به شمار می رود به طوری که گویند :
چهل و دو جریب (2) زمین است .

ص: 16

1- . برابر .

2- . هر جریب معادل هزار متر است .

در نخستین شب در محراب عمومی به نماز ایستادند ، ولی در شب های بعد به علت ازدحام جمعیت در محراب معروف به « صاحب »⁽¹⁾ به اقامه نماز پرداختند به طوری که گفته می شد ، تاکنون کسی در این محراب ادای نماز نکرده بود .

با همه وسعتی که مسجد جامع دارد ، از کثرت جمعیت، جای قدمی پیدا نمی شد ؛ در شب های اخیر ، مخصوصاً شب بیست و هشتم که شب رحلت پیشوای مقدّس و بزرگوار اسلام ، حضرت ختمی مرتبت (صلی الله علیه و آله و سلم) و شهادت سبط مکرّم و نور دیده محترمش ، حضرت امام حسن مجتبی (علیه السلام) بود ، جمعیت حاضرین را که از همه طبقات مخصوصاً رؤسای دوایر و طبقات ممتاز شهر حضور داشتند ، حتی بیشتر از 60 هزار نفر هم ، تخمین زده اند و این خود افتخاری بوده که به راستی نصیب شهر تاریخی اصفهان گردید .

ص: 17

1- . این محراب عجیب در مسجد مجاورت ایوان استاد، در مسجد عتیق اصفهان (جامع) قرار دارد که کتیبه دور محراب، علاوه بر گچبری ممتاز آن سه طبقه نقاشی دارد که از نفایس و جواهرات اصفهان است صاحب بن عباد کافی الکفاة در این مسجد در جلسه با شکوهی تدریس می کرده اند . به نظر می رسد محراب صاحب نیز هم چون صفة صاحب به نام صاحب بن عباد باشد . صاحب بن عباد کافی الکفاة اسمعیل وزیر مؤید الدوله و برادرش فخر الدوله دیلمی بوده است که در سال 385 هجری در ری وفات یافت و پیکرش به اصفهان منتقل شد و در مجاورت دروازه طوقچی اصفهان در اتاقی کنار زیارتگاه معروف به سر شاهرضا مدفون گردید. در بین عوام اصفهان معروف است که فاتحه خوانی در مقبره صاحب بن عباد ، فاتحه خوان را به طعام می رساند ؛ لغت نامه دهخدا .

در این چند شب که چنین جمعیت بی سابقه ای از نقاط مختلف شهر برای استفاده و استفاضه و تعظیم شعائر مذهبی و تجلیل از یک شخصیت بزرگ روحانی در مسجد جامع حضور می یافتند ، امر انتظامات مسجد و شهر ، بی اندازه حساس و دشوار بود و حسن انتظام مجلس و محل، نهایت ضرورت را داشت و باید گفت که انصافاً ریاست محترم شهربانی اصفهان و ریاست محترم کلانتری 3 در برقراری انتظامات و تأمین نظم ، زیاده از حد ابراز علاقه می کردند و بیش از حد تصور ، جان فشانی می نمودند که لازم است در این اثر تاریخی از ایشان تقدیر و سپاس گزاری شود .

احساسات مردم بیدار و زنده دل و خونگرم و عالم دوست اصفهان - شهری که میر دامادها و شیخ بهایی ها و مجلسی ها و دیگر علماء بزرگ و برجسته و پیش قدمان نشر و ترویج تشیع را به خود دیده ، و در دامان خود پرورانده و در کنار بستر آبادی بخش زاینده رود ، زاینده رودی رستگاری بخش از علم و معرفت و ایمان و هدایت ، به سرزمین کهن ایران روانه ساخته است - در این مجالس و در طی این مدت به قدری بود که به وصف درنیاید و هرشب که سخنان تازه و بکر علامه معظم ، دهان به دهان و گوش به گوش ، نقل محافل و مجالس شهر می گردید ، بر شور و هیجان مردم افزوده می شد و شعله های عشق و احساسات و اشتیاق دوست داران و شیعیان ، تیزتر شده بیشتر از پیش زبانه می کشید

و یک جهان شوق و نشاط و ایمان و احساسات در « نصف جهان » پدید آورد که هرچه بیشتر وصف آن گفته آید، به توصیف نگنجد .

محور سخن علامه معظم در طی مدتی که زمام منبر و نبض تبلیغ را در اصفهان به دست حکیمانه و عالمانه خود گرفته بودند، حول موضوع ولایت کبرای مولای عالمیان و شهریار شاهان، شهبسوار اسلام و وصی بر حق حضرت خیر الانام (صلی الله علیه و آله و سلم) امیر المؤمنین علی (علیه السلام) بود و همچنین آیه شریفه: (إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ) (1)

که به مناسبت روز پرافتخار خاتم بخشی (25 ذیحجه) در شأن آن شاه مردان و مظهر اتم و اکمل ایمان، نازل گردیده؛ عنوان مجلس و مفتاح کلام بوده است و در طی آن، با بیانات شیوا و آهنگ گیرا، یک دوره کامل درس ولایت به مردم علی دوست اصفهان تعلیم فرموده اند که

ص: 19

1- . سوره مبارکه مائده، آیه 55. «همانا ولیّ شما خدا و رسول و آن هایی که ایمان آورده اند؛ آنان که نماز به پا دارند و به هنگام رکوع صدقه می دهند». این آیه شریفه در شأن شاه ولایت و مسند نشین کرسی وصایت علی (علیه السلام) نازل گردیده و شأن نزول آن نیز این بود که: روزی حضرت در مسجد به نماز ایستاده بودند، سائلی از مردم تقاضای کمک کرده و کسی به او پاسخ نداد و علی (علیه السلام) هنگامی که در حال رکوع بودند، با انگشت خود به او اشاره فرموده و انگشتی که در دست مبارکش بود را نشان دادند و سائل آن را بیرون آورد و آن گاه آیه شریفه نازل گردید و در این مورد، کتب معتبره اهل سنت به این معنی گویا است که در کتب مربوطه مندرج است و آقای امینی در الغدیر از هفتاد کتاب معتبر از مصادر اهل سنت، نزول آیه را در شأن مولا امیر المؤمنین علی (علیه السلام) نقل فرموده اند . (پاورقی نویسنده)

به اعتراف و تصدیق همه ، تاکنون این گونه سخنان به گوش مردم نرسیده بود و لذا مورد استفاده کامل قاطبه اهالی واقع شد .

منابر علامه معظم در اصفهان ، چنان که زبان زد و رطب اللسان حضرات آقایان علما و دانشمندان و وعاظ و اهالی آن سامان است ، چنان روح تشییعی در مردم اصفهان دمید که یک قرن دیگر فراموش شدنی نیست و اصولاً این [چنین] مجلس و جمعیت و نماز و منبر نیز در تاریخ اصفهان ، بلکه در تاریخ جهان از یک قرن پیش تاکنون نظیر پیدا نکرده است و این خود افتخار زوال ناپذیری است که اصفهان و اصفهانی می تواند همیشه بدان مباهات کند .

رمز ماندگاری خاطره سخنان علامه امینی (قدس سره)

نکته مهمی که درباره این منابر تاریخی قابل ذکر می باشد این است که هریک از جلسات منبر معظم له، با یک دنیا شور و هیجان و گریه و سوگواری بی نظیر ، پایان می یافت و مردم به حدی در مصائب جان سوز خاندان مقدس رسالت می گریستند که حقاً نظیر و مانندی نداشته است و این به سبب آن بود که علامه امینی با سوز و گدازی وصف ناپذیر به ذکر مصیبت پرداخته ، خود بی اختیار می گریستند و مردم را به هیجان می آوردند و از صمیم دل و بدون هیچ ریا و تصنع ، سیلاب اشک از دیده می باریدند.

امید است که مقبول درگاه حق و مرضی اولیائش واقع شود .

در تمام مدتی که علامه معظم حضرت آقای امینی در اصفهان بودند، علاوه بر احساسات بی شائبه اهالی، که در تمام موارد نسبت به ایشان ابراز می شد، هرروز و هر شب بنا به تقاضای آقایان علماء اعلام و حجج اسلام و سایر محترمین شهر در منزل یکی از ایشان دعوت داشتند و هرگاه که در محلی موعود بودند از طرف اهل آن محل، به طور زاید الوصفی نسبت به معظم له ابراز احساسات می شد و مراتب تکریم و احترام شایان تقدیر خود را به جامعه روحانیت، که ایشان در واقع فرد مبرز و شخصیت برجسته ای از این حوزه مقدسه می باشند، اظهار می داشتند و نشان می دادند که قلباً و باطناً به این سلسله جلیله، علاقه مند بوده، بدون هیچ گونه شایبه و محرک و تنها به سائقه (1) علایق مذهبی و برای تعظیم شعایر دینی، رهبران روحانی و مبلغین و مروجین شریعت آسمانی خود را محترم و گرامی می شمارند.

از جمله روز پنجم صفر که با جمعی از آقایان علماء اعلام در منزل عالم جلیل القدر حجة الاسلام آقای حاج میرزا حبیب الله روضاتی، موعود بودند، بعد از ظهر آن روز حوالی (2) سه ساعت به غروب، اهالی محل در خانه ایشان گرد آمده و با شوق و شغف تمام، اجتماع نمودند و تقاضا داشتند که حضرت علامه مکرم، نماز ظهر و عصر را در مسجد

ص: 21

1- . سوق دهندگی ، تشویق .

2- . حدود .

محل اقامه نمایند و لذا بنا به تقاضای اهالی به طرف مسجد رهسپار شدند و با وجودی که بین منزل آقای روضاتی و مسجد، فاصله زیادی بود، در تمام مسیر راه، جمعیت محل حضور یافته، با گرمی و شوق بسیار، ابراز احساسات می نمودند و در جلوی مسجد گوسفندی برای قربانی مهیا و آماده ساخته بودند و با این همه شور و حرارت، مراتب ایمان و علاقه مندی خود را نسبت به معتقدات مذهبی و مذهب حقّه و پاک خود به منصفه ظهور می رساندند و دست رد بر سینه بیگانگان و دشمنان دین و ملیت خویش که هر یک به نحوی تظاهرات مقدّس دینی ما را به باد استهزا و تمسخر گرفته و می گیرند و از هیچ گونه ناسزا و اهانت و افترا به شیعیان فروگذار نمی کنند، می زدند

[در این قسمت خلاصه ای از سفری علامه را به نجف آباد، دستگرد و زرین شهر می آوریم]:

در روز جمعه، پانزدهم صفر و به تقاضای اهالی « دستگرد » که با 50 نفر از حضرات علما و محترمین، مدعو بودند؛ پس از پذیرایی شایان و گرمی که از مهمانان محترم به عمل آمد، در تمام این مدّت، احساسات مردم آن محل، فوق تصوّر و از هر حیث، شایان توجه بود. در این منطقه نیز گوسفندهایی قربانی گردید.

روز شنبه، بیست و سوم صفر نیز بر اثر تقاضای اهالی نجف آباد وارد آن شهر شدند.

روز یکشنبه بیست و چهارم به درخواست اهالی قصبه ریز(1) و عالم باهمت آن ، جناب ثقة الاسلام آقای شیخ محمود شریعت به آن قصبه رهسپار شدند .

از جمله خدمات گران بهای آقای شریعت ، تأسیس یک مدرسه دینی تاریخی در آن محل است که با این اقدام ، الحق نام نیکی در صفحه روزگار از خود به یادگار گذاشتند و باقیات صالحات ارزنده و اثربخشی به وجود آورده اند . ایشان با شایستگی و مجاهدات خود مورد توجه کامل حضرت آیه الله بروجردی بوده اند . اهالی ریز تا یک فرسخی به اتفاق علماء محل به استقبال مهمانان خود شتافته بودند . چیزی که در این محل بسیار جلب توجه می کرد این بود که دانش آموزان مدرسه ملی ریز که از مدارس وابسته به جامعه تعلیمات اسلامی است تا مسافتی از قصبه به اتفاق اولیای خود، به استقبال آمده بودند و با فرح و انبساط و سرور و شغف کودکانه خود سرودی بس مهیج و شورانگیز می خواندند که بسیار جالب توجه و مسرت بخش بود .

رؤیاهای صادقانه

اشاره

در جریان این مسافرت تاریخی ، خواب های جالب توجه و رؤیاهای صادقانه ای از طرف بعضی از علما و وجوه طبقات نقل شده است که در اینجا برای تکمیل این تاریخچه به ذکر قسمتی از آن ها می پردازیم :

ص: 23

1- . روستای ریز ، اکنون جزء شهر زرین شهر اصفهان است .

اول : امیر المؤمنین (علیه السلام) در اصفهان

صبح روز ورود علامه امینی به منزل آقای خادمی ، جناب آقای فیروزیان از وعاظ و خطبای محترم اصفهان که از ورود معظّم له بی خبر بودند به خانه ایشان آمده ، اظهار داشتند که « شب گذشته در خواب دیدم که بیست هزار جمعیت جلوی منزل شما گرد آمده اند و به شدّت ابراز احساسات می کنند . پرسیدم : چه خبر است ؟ در جوابم گفتند:

«امیرالمؤمنین(علیه السلام)آمده است!» و اینک آمده بودم که خواب خود را نقل کنم و از تعبیر و چگونگی آن بپرسم که دیدم به خوبی تعبیر شده است .

آری تعبیر این خواب عجیب ، همان ورود علامه امینی به منزل آقای خادمی بود که اگر مولی الموحّدین(علیه السلام)خود به آن خانه نزول اجلال فرموده بود ، ولی شاگرد برجسته مکتب جاویدان و پرورش یافته دانشگاه ولایت آثار حضرتش ، به اصفهان قدم نهاده بود تا روح ولایت و ایمان به مذهب تشیع و حقانیت اهل بیت عصمت و طهارت: را در کالبد ایشان زنده و تجدید نمایند.

دوم : نماینده امیر المؤمنین (علیه السلام)

هنگامی که مسجد سیّد را تعمیر می کردند به قراری که بعضی از بزرگان نقل می کردند ، یکی از کسانی که در امر تعمیر مسجد شرکت کرده بود ، شبی در خواب می بیند که به او گفته بودند : «مسجد را تعمیر کنید ؛

برای این که حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) یک نفر را خواهند فرستاد که در مسجد ، نماز بخواند .».

این خواب نیز که مؤید خواب اولی است ، به خوبی تعبیر شده و علامه امینی که در آن مسجد اقامه نماز نمودند ، در حقیقت نماینده مولی امیر المؤمنین (علیه السلام) به شمار می رفتند .

سوم : نماینده حضرت صادق (علیه السلام)

جناب حجة الاسلام شفتی(1) در خواب دیده بودند که در مسجد سید ، مردم جمع بودند و علامه امینی بر فراز منبر قرار داشتند و به موعظه مشغول بودند و مردم می گفتند که : «ایشان را حضرت صادق (علیه السلام) فرستاده اند .».

البته این خواب هم با منبر علامه معظم در مسجد سید به خوبی تعبیر گردید و معلوم است وقتی عالمی افتخار آن داشته باشد که نماینده حضرت امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) باشد ، طبعاً نمایندگی حضرت صادق (علیه السلام)؛ پیشوای مذهب جعفری و زنده کننده معارف و علوم اهل بیت: و پرورش دهنده حاملان آثار و راویان اخبار آل محمد: و سایر ائمه هدی : را خواهد داشت . و الحق این افتخار بزرگی است که نصیب علامه

ص: 25

1- . امام جماعت محترم مسجد سید و از نوادگان فقیه وارسته حجة الاسلام سید محمد باقر شفتی (قدس سره).

امینی گردیده که توانسته اند بنا بر حدیث شریف (1)،

در ردیف یکی از بزرگترین امناء خدا قرار گیرند و عالم تشیع را به وجود خود مفتخر سازند .

چهارم : گریه شدید مردم

یکی از تجار محترم اصفهان نقل می کرد که : «در خواب دیده بود مسجد و خیابان چهارباغ از جمعیت پر بود و مردم به شدت گریه می کردند و من از گریه شدید مردم فهمیدم که آقای امینی بر منبر است ؛ پس تحقیق کرده ، خودم خدمت ایشان رسیدم و از علماء اصفهان شنیدم می فرمودند : ایشان برای ما به اصفهان فرستاده شده اند تا مقام علم و دانش به شماها روشن گردد». این رؤیای صادقه نیز با آنچه که درباره گریه بی اختیار و شدید مردم در پای منبر معظم له قبلا- نوشتیم ، وفق دارد و نشانه آن است که این هیجان عظیم تاریخی و این مسافرت بی نظیر تبلیغی- دینی چه از نظر مسافر گرامی و مهمان نامی و چه از لحاظ میزبانان عزیز ، یعنی قاطبه علما و تجار و محترمین و دانشجویان و کارگران

ص: 26

1- . الفقهاء امناء الرسل ما لم یدخلوا فی الدنیا. قیل یا رسول اللّٰه (صلی اللّٰه علیہ و آله و سلم): و ما دخولهم فی الدنیا؟ قال: إتّباع السّطان فاذا فعلوا ذلک فاحذروهم علی دینکم. فقهاء، امناء رسولان هستند؛ مادامی که در امور دنیوی داخل نشده اند. پرسیدند یا رسول اللّٰه! چگونه در دنیا داخل می شوند؟ فرمودند: هنگامی که تبعیت سلطان کنند پس در این هنگام در امور دینیتان از آنها دوری کنید. کافی، ج 1، ص 46؛ در مستدرک الوسایل، ج 13، ص 124 «علی ادیانکم» آمده است .

و کشاورزان و پیشه‌وران و کلیه طبقات اصفهان، مأجور بوده، مقبول درگاه حضرت احدیت و حضرت ختمی مرتبت (صلی الله علیه و آله و سلم) و شاه ولایت و خاندان عصمت و طهارت: و امام منتظر (علیه السلام) در پس پرده غیبت قرار گرفته است.

امید آنکه این ناچیز را نیز که افتخار ثبت این خاطرات دل‌انگیز را در تاریخ پر افتخار شیعه یافته ام از این فیض عظمی و اجر کبری بهره‌ای نصیب شود؛ انشاء الله یا لیتنی کنت معهم فأفوز فوزاً عظیماً.

پایان سفر و بدرقه تاریخی

[ایشان] پایان ماه صفر به این مسافرت میمنت اثر، خاتمه داد بی آنکه خاطره دل‌انگیز آن را بتواند از دل‌ها بیرون کند و یادبود روح افزایش را از یاد مردم اصفهان ببرد و به دست فراموشی سپارد.

بامداد روز جمعه بیست و نهم صفر، پس از آخرین شب منبر در مسجد جامع، مقدمات حرکت به طرف تهران فراهم گردید و مردم که از قصد عزیمت معظم له آگاه بودند، بامدادان جمعیت انبوهی از مردم متدین و محترمین شهر و علما و وعاظ و علاقه‌مندان به قصد مشایعت در منزل جناب حجة الاسلام آقای خادمی حضور یافتند.

خیابان چهارباغ اصفهان که در مواقع عادی منظره‌ای بهجت‌انگیز و شاعرانه دارد در آن بامداد تاریخی، وضعی بی‌سابقه داشت و کثرت جمعیت به قدری بود که مانع از حرکت وسایل نقلیه گردید. بیش از پنج شش هزار دوچرخه سوار و تعداد زیادی اتوبوس و سواری تا دو فرسخی شهر،

اتومبیل مهمان عالی قدر خود را بدرقه نمودند و احساسات مردم هشیار و زنده دل اصفهان در مراسم این وداع فراموش نشدنی به حدی پرشور و مهیج و تکان دهنده بود که به راستی به وصف در نمی آید و به جرأت می توان گفت که بروز چنین احساسات دینی و مذهبی، کم نظیر است .

این بود خلاصه ای از سفر تاریخی علامه بزرگ معاصر، حضرت آقای شیخ عبدالحسین امینی، صاحب کتاب شریف «الغدیر» به اصفهان، که با مسافرت سودبخش و وافیه هدایه خود، افتخار بزرگی نصیب مردم آن سامان نمودند و خاطره ای شیرین و جاویدان از خود در آن شهر تاریخی برجای گذاردند که تا ابد از صفحه تاریخ، محو نخواهد شد. و سزاوار است که همه از وجود محترم عالم عالی مقام، حضرت حجة الاسلام و المسلمین آقای خادمی، متشکر و سپاس گزار شوند که ایشان عمده وسیله این همه خیرات و برکات بودند.

ص: 28

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه موفق به تولید نرم افزارهای تلفن همراه، کتاب خانه های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارک امام علیه السلام پشتیبانی می شود.

برای خدمت رسانی بیشتر شما هم می توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک میگوئیم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

